

Na pomoc auditorům – dotazy a odpovědi z oblasti metodiky účetnictví

Změna spodní hranice hodnoty majetku dle novely ZDP a její aplikace v účetnictví

Datum vydání: 11. 3. 2021

Dotaz

Dne 1. ledna 2021 nabyl účinnosti (s výjimkami) zákon č. 609/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti daní a některé další zákony. Tímto zákonem byl také novelizován zákon č. 568/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (ZDP), ve kterém došlo mimo jiné:

- Navýšení částky výše ocenění, od něhož jsou samostatné hmotné věci považované hmotný majetek dle ZDP, ze 40 tis. Kč na 80 tis. Kč.
- Kategorie nehmotného majetku byla ze ZDP úplně vypuštěna.
- Pro 1. a 2. odpisovou skupinu byly zavedeny mimořádné daňové odpisy, které zkracují dobu odpisování na 12, resp. 24 měsíců.

Tyto změny mohou na základě přechodných ustanovení účetní jednotky použít již pro zdaňovací období roku 2020, tzn. se zpětnou působností.

1. Pokud měla účetní jednotka ve svých účetních postupech stanoveno, že od částky ve výši 40 tis. Kč považuje aktivum za dlouhodobý hmotný majetek, může tuto hranici od 1. 1. 2021 navýšit na 80 tis. Kč (nový limit ZDP)? Případně, může účetní jednotka tuto hranici v účetnictví navýšit na 80 tis. Kč také zpětně, tj. od 1. 1. 2020?
2. Má zrušení kategorie nehmotného majetku v ZDP nějaký dopad do účetnictví?
3. Mohou být mimořádné daňové odpisy zároveň účetními odpisy?

Doporučení pro účetní jednotku

Ad 1. Při vedení účetnictví je účetní jednotka vázána zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (ZoÚ), a vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (vyhláška), které nestanoví explicitně, od jaké výše ocenění v absolutním hodnotovém vyjádření je příslušné aktivum považováno za dlouhodobý majetek. Vyhláška stanoví účetní jednotce pouze povinnost určit toto ocenění, a to zejména s přihlédnutím k principu významnosti a věrného a poctivého zobrazení majetku (pokud se nejedná o majetek, který je vyhláškou definován jako dlouhodobý majetek bez ohledu na výši jeho ocenění). Tento požadavek se týká jak hmotného, tak nehmotného dlouhodobého majetku.

Z tohoto důvodu není spodní hranice vstupní ceny uplatňovaná pro účely vymezení hmotného majetku dle ZDP nijak relevantní pro potřeby účetnictví. Tudíž není, dle našeho názoru, ani možné automaticky navýšit výši ocenění pro určení položek dlouhodobého majetku v účetnictví pro rok 2021 pouze s odkazem na přijaté změny ZDP. Účetní jednotka je v souladu s § 4 odst. 15 a § 7 odst. 5 ZoÚ povinna při vedení účetnictví zachovávat stálost metod, tzn. měnit je mezi účetními obdobími jen z důvodu zpřesnění věrného a poctivého zobrazení předmětu účetnictví, v případě změny předmětu podnikání/činnosti či zkvalitnění vypovídací schopnosti účetní závěrky. Rozhodnutí o tom, zda bude možné navýšit hodnotovou hranici, od které jsou vybraná aktiva s účinností od 1. 1. 2021 považována pro

Na pomoc auditorům – dotazy a odpovědi z oblasti metodiky účetnictví

účely účetnictví za dlouhodobý majetek (a případně v jaké výši bude tato hodnotová hranice stanovena), bude tedy záviset na naplnění požadavku ZoÚ na dodržení věrného a poctivého zobrazení. Účetní jednotka by měla každé rozhodnutí týkající se změny kritérií pro určení dlouhodobého majetku dostatečně zdůvodnit a zdokumentovat.

V případě, že se účetní jednotka rozhodne na základě své analýzy (zahrnující např. popis změny okolností a analýzu povahy nakupovaných položek majetku) změnit interně stanovený hodnotový limit pro určení položek dlouhodobého majetku, bude tento nový limit aplikován prospektivně od okamžiku změny okolností či povahy majetku. Vycházíme přitom z předpokladu, že pokud si účetní jednotka stanovila hodnotový limit pro určení dlouhodobého majetku v minulosti na základě zvážení všech v té době platných okolností a v souladu s principem poctivého a věrného zobrazení, není důvod aplikovat změnu hodnotového limitu zpětně (v daném případě do roku 2020). Toto samozřejmě neplatí, pokud by účetní jednotka došla k závěru, že okamžik změny nastal již v minulosti, aniž by na tuto změnu účetní jednotka relevantním způsobem zareagovala, a proto je nutné postup aplikovaný v minulosti považovat za chybu s významným dopadem na správnost srovnatelných údajů.

Ad 2. Změna ZDP je ve vztahu k účetnictví irelevantní – zdůvodnění tohoto závěru vyplývá z odpovědi na otázku č. 1.

Ad 3. Dlouhodobý majetek evidovaný v účetnictví účetní jednotka odpisuje v souladu se ZoÚ a vyhláškou postupně v průběhu jeho používání (§ 56 odst. 1 vyhlášky). Odpisy hmotného majetku stanovené dle jednotlivých ustanovení ZDP (rovnoměrné, zrychlené, mimořádné) nelze použít pro potřeby vedení účetnictví, protože jejich účelem není dosažení věrného a poctivého zobrazení majetku, ale pouze úprava základu daně z příjmů za příslušné zdaňovací období (a to bez jakékoliv vazby na skutečný vývoj hodnoty či využitelnosti příslušného aktiva).

Dobu použitelnosti pro jednotlivé druhy majetku stanoví vedení účetní jednotky ve svých odpisových plánech v návaznosti na předpokládanou dobu a účel využití majetku při činnosti účetní jednotky. S ohledem na výše uvedené však nelze vycházet z předpokladu, že doba odpisování a hodnota odpisů stanovená dle ZDP může naplňovat požadavky na odpisování majetku v průběhu jeho používání pro účely účetnictví.

Upozorňujeme, že odpověď Komory auditorů ČR (KA ČR) na výše uvedený dotaz je založena na současném znění právních předpisů a jejich převažujících interpretacích, které se mohou v budoucnosti změnit. Doporučujeme proto ověřit si závěry uvedené v této odpovědi.

Dále upozorňujeme, že KA ČR nemůže vydávat závazná stanoviska a nemůže suplovat funkci regulátora účetnictví a auditu. Závazná stanoviska může vydávat pouze soud. KA ČR tedy žádným způsobem neodpovídá za jakoukoli škodu, která by vznikla třetím osobám v souvislosti s využíváním názoru prezentovaného v této odpovědi. Při zpracování odpovědi jsme vycházeli ze skutečností popsanych v dotazu.